

Lovci dat: nedodržení léčby stojí příliš peněz

Farmaceutické firmy tlačí dnes více než kdy jindy na reálné informace o vztahu pacient a lékaře. Právě na této potřebě postavili svůj byznys společníci **Aleš Tichopád a Igor Gembula**.

PRAHA Lékaři se spolupráci nebrání, i pro ně je to dobrý zdroj informací, vysvětlují majitelé společnosti Ceeor. Navíc za vyplněný dotazník získají také finanční odměnu, která se liší podle rozsahu průzkumu. V Česku a na Slovensku spolupracují s třemi tisícovkami lékařů.

Jak vás napadlo založit firmu shromažďující data ve zdravotnictví?

Tichopád: Jsem profesí biostatistik a začínal jsem v Německu ve výzkumu. Nejprve jsem začal podnikat jako živnostník a poskytoval jsem farmaceutickým firmám odborné analýzy v oblasti farmakoekonomiky. Pak nás oslovila společnost, která měla zájem využívat elektronické řešení pro sběr dat. S daty jsme sice pracovali i předtím, ale nikdy jsme jich moc neměli, protože není jednoduché je získat. Poptávka po nich však od zákazníků rostla, takže jsme vlastně na tomto základu začali stavět firmu.

Gembula: Některé společnosti říkají, že začínaly v garáži, my jsme začali u Aleše v kuchyni. Tehdy ještě bydlel v Německu, ale centrum firmy jsme pak začali budovat v Praze. Já jsem zpočátku obstarával programování a napsal vlastně náš základní elektronický systém na sběr dat.

Jak systém funguje?

Tichopád: Lékaři do něj zadávají data, která my následně analyzujeme podle poptávkových zákazníků. To jsou obvykle farmaceutické firmy, ale spolupracujeme také třeba s univerzitami.

Je těžké přesvědčit lékaře ke spolupráci?

Tichopád: Některí to vítají, jiní méně. Na československém trhu už spolupracujeme s více než třemi tisícovkami lékařů. Jsou z různých oborů, můžeme tedy obratem oslovit určitý panel specialistů.

Gembula: Uzavíráme s nimi smlouvy, na jejichž základě dostá-

vají odměnu, která se samozřejmě běžně daní. Obratem získají přístup do našeho systému, který vypadá trochu jako Facebook, a přes něj s nimi komunikujeme. Ptáme se například na jejich zkušenosti s účinností léků, jejich bezpečností, na nákladovost léčby či předepisování určitých léčiv. Další velkou sledovanou položkou jsou pak návštěvy reprezentantů farmaceutických firem a jejich vyhodnocování. Firma si pak může například zjistit, jak účinné či neúčinné prodává svůj lék, jaké má na trhu postavení, zda odpovídá účinnosti či bezpečnosti jejich léků.

Takže za vámi přijde například farmaceutická firma s tím, že chce uvést nový produkt a vy jí máte ukázat díru na trhu?

Tichopád: Ano. Nebo může chtít zjistit, kolika pacientů v určité věkové skupině by se mohl její preparát týkat. Velmi často sledujeme

Chtěli bychom se stát lídrem v regionu. Přiblížili bychom se farmaceutům.

vše o lécích, které prošly klinickým vývojem, mají registraci a jdou poprvé k pacientům. Sleduje se tak jejich účinnost či jejich výsledky při kombinaci s jinými léky.

Můžete dát příklad sběru dat?

Tichopád: V podstatě se můžeme ptát lékařů na určitou událost, diagnózu či konkrétní lék. Například jsme prováděli dlouhodobé sledování schizofreniků ve spolupráci s ambulancemi psychiatry. Zjistíme, že ti, co jsou léčeni novým lékem a správně ho užívají, mají mnohem méně příhod a v důsledku toho šetří tolik a tolik ve zdravotním pojištění, protože nejsou hospitalizováni. Dotazníky jsou samozřejmě striktně anonymní.

Gembula: Nebo jiný příklad. V klinických studiích jsou pacienti disciplinovaní, berou lék správně, protože jsou pod drobnohledem. V reálné praxi se ukáže, že pacient na lék zapomíná a bere ho každý třetí den, k tomu pije alkohol a kouří. My jsme schopni s pomocí lékařů zjistit, jak daný lék reaguje v takovém režimu.

Tichopád: Takzvaná compliance, tedy dodržování léčby, je teď ve zdravotnictví velké téma. Zjistilo se, že se velká část účinnosti ztrácí právě jejím nedodržením, což zdravotnický systém stojí hodně peněz. My tedy můžeme sledovat i to, jak lékař instruuje pacienty, zda uplatňuje nejnovější postupy předepsané farmaceutickými firmami a zároveň můžeme získat také zpětnou vazbu od pacientů.

Které firmy jsou vašimi největšími zákazníky?

Gembula: To moc nechceme říkat, máme obvykle uzavřené smlouvy o mlčenlivosti. Často třeba nechtějí, aby jejich konkurence věděla, že naše služby také využívají. **Tichopád:** Vnímají jako obchodní tajemství i to, s jakými daty a nástroji pracují, jaké informace potřebují.

Takže všechny farmaceutické firmy třeba na českém trhu koukají do stejných čísel?

Tichopád: Záleží na tom, o jakých číslech se bavíme. Náš nejdůležitější produkt jsou kvantitativní data od lékařů, která víceméně nejsou tajemstvím. Prostě jsou to konkrétní otázky na lékaře třeba určité specializace, zeptat se jich může kdokoli. Jde ale o to, umět se zeptat dobře, získat odpověď, zpracovat ji a mít možnost data používat on-line. Ze získaných údajů jdou potom nakrát různé datové „koláče“, o něž mají firmy zájem.

Gembula: Na klíč děláme také ad hoc analýzy, které jsou určené pouze pro jednu firmu a jsou úzce zaměřené.

Integrated Market Intelligence in

Konec papírových dotazníků Aleš Tichopád (vlevo) a Igor Gembula lékaře oslovují přes vlastní on-line systém.

Foto: Michal Růžička, MAFRA

PROFIL

Aleš Tichopád (37)

Spolumajitel společnosti Ceeor, jenž se zaměřuje hlavně na data o ekonomických parametrech léků. Nápad založit firmu na sběr dat dostal v roce 2006, Ceeor byl založen o dva roky později. Ten loni utržil asi 25 milionů Kč, ziskovost se pohybuje v řádu desítek procent, většina je reinvestována. Tichopád vystudoval Technickou univerzitu v Mnichově, je ženatý, má syna a rád rybaří. Řídí Volvo XC60.

Igor Gembula (36)

Jednatel a poloviční majitel Ceeor se věnuje ekonomice a zahraničním aktivitám společnosti, která působí kromě českého hlavně na slovenském trhu. Loni vstoupila do Polska a Maďarska. Gembula studoval ekonomii na vídeňské univerzitě WU a Fakultu managementu Univerzity Komenského v Bratislavě. Je ženatý, má dvě děti a žije v Praze a v Bratislavě. Rád leze po horách a jezdí na kole, řídí Mazdu 5.

Jak jste firmy zpočátku přesvědčovali, že mají spolupracovat právě s vámi?

Tichopád: Obcházeli jsme možné klienty a hodně jsme dávali naše data zadarmo jako demo licence. Když zjistili, že jim vyhovují a stavějí na nich i své rozhodnutí, tak jsme je teprve začali zpoplatňovat. Taková byla naše domluva od počátku.

Říká se, že farmaceutický trh je velmi tradiční, nemá rád změny. Jak jste uspěli například v konkurenci nadnárodní IMS Healths, která tato data tradičně zpracovává?

Gembula: Přišli jsme se silnou inovací, rozhodně jsme se nepodbíjeli cenou. Dříve se data sbírala hod-

ně tradičně, lékař vyplnil papírové dotazníky, ty šly někam v krabici na elektronické zpracování a celé to trvalo třeba tři měsíce. My nabízíme výstupy v reálném čase. Jakmile lékař data vloží, obratem jsou zpracována a my vidíme pohyb sledovaného ukazatele. Podobně jako se vyvíjejí ceny akcií.

Tichopád: Je možné, že se nadnárodní konkurenční společnosti zaměřují hlavně na velké trhy a menší země, jako jsou Česko a Slovensko, nechávají trochu stranou pozornosti. My navíc svůj systém stále zlepšujeme, což se daří velmi rychle, protože jsme malá firma a netíží nás žádná dlouhá rozhodovací procesy. Nemusíme si žádat o schválení inovace v New Yorku (smích).

Často se hovoří o korupci lékařů ze strany farmaceutických firem. Sledujete to?

Tichopád: Určitě je to ostře sledované téma a do jisté míry je to způsobené i jakýmsi emočním nábojem medicíny samotné. Naše společnost ale tyto parametry nesleduje, ani není jak, nejsme přece policie. Zjišťujeme ovšem například, jaká jsou nejčastěji komunikovaná témata od farmaceutických firem směrem k lékařům a jak jsou vnímána. Podle našich dat zdaleka nejvíce lékařů upřednostňuje, když je s nimi vedena odborná diskuse o produktu za použití podpůrných materiálů, například vědecké literatury nebo nově také tabletů. Lékařům to trochu supljuje vzdělávací akce a je to pro ně poměrně pohodlná cesta, jak se dozvědět o novinkách a sedět přitom v teple. To samozřejmě naráží na odbornou úroveň farmaceutických reprezentantů, která může být velmi dobrá, nebo naopak velmi slabá. Osobně jsem přesvědčen, že tam, kde je opravdu prostor nabídnout inovaci v léčbě, není zapotřebí nekvalitních praktik.

Loni jste otevřeli pobočku v Maďarsku a v Polsku. Vstupujete tam sami, nebo s místními partnery?

Gembula: Maďarsko ovládáme sami, bývalý vysoký manažer velké farmaceutické firmy a dříve člen investiční skupiny MCI (v Česku vlastnila například internetový Mall.cz, pozn. red.). Ceeor je ale čistě jeho investice, kterou sám také řídí.

Tichopád: Je to Robert Rzemínski, bývalý vysoký manažer velké farmaceutické firmy a dříve člen investiční skupiny MCI (v Česku vlastnila například internetový Mall.cz, pozn. red.). Ceeor je ale čistě jeho investice, kterou sám také řídí.

V souvislosti s Maďarskem každý mluví o krizi. Vy ji tam necítíte?

Tichopád: Pro nás je to spíše plus. Čím je na tom stát hůře, tím musí racionálněji uvažovat o výdajích i na zdravotnictví, a k tomu jsou tlačeni i farmaceutické firmy. A všichni potřebují kvalitní data pro své rozhodování.

Zkoušíte proniknout také na rakouské trhy?

Tichopád: Spíše se tam zatím rozhlížíme, nedáváme tomu priorititu. Je podstatně náročnější tam navázat kontakty s lékaři třeba i proto, že tam mají vyšší platy. Chceme teď ukotvit byznys ve všeobecné čtyřce a pak uvidíme.

Kam chcete byznys posunout?

Tichopád: Chtěli bychom se stát regionálním lídrem. Tím bychom se více přiblížili farmaceutickým firmám, které mají také řízení obvykle nastavené na středoevropskou úroveň, což šetří náklady a zrychluje byznys.

Gembula: Chceme být tam, kde je dostatečná poptávka po našich službách, a v tom hraje velkou roli vyzrállost a transparentnost trhu. Obecně jsou korupční trhy pro farmaceutický byznys rizikové. Velké společnosti se pokřivených trhů bojí, vyhýbají se proto například Balkánu. Jsou často obchodované na burze a nemohou si dovolit žádný skandál či neprůhledné peněžní toky. A velikost trhu jim za to ani nestojí.

Pavel P. Novotný

Kurzy otevřených podílových fondů

Fond	VK/PL	Měna	Denní 12 měs.	Datum platn.
3 Banken-Generali Investment-Gesellschaft m.b.H. (Oberbank)				
ING Český fond peněžního trhu	1540.1600	CZK	0.00	0.00 08.02.
AKRO investiční společnost, a.s.				
AKRO akciový fond nových ekonomik	1.7970	CZK	0.22	5.58 06.02.
AKRO balancovaný fond	258.4970	CZK	0.25	3.55 06.02.
AKRO fond progresivních společností	235.2450	CZK	-0.44	9.02 06.02.
AKRO globální akciový fond	239.9590	CZK	0.52	4.27 06.02.
AXA Investiční společnost, a.s.				
AXA CEE Akciový fond	0.7540	CZK	-1.27	0.79 07.02.
AXA CEE Dluhopisový fond	1.2209	CZK	-0.86	9.68 07.02.
AXA Corporate Fund	1.0949	CZK	0.00	0.67 07.02.
AXA CZK Konto	1.1136	CZK	-0.02	1.38 07.02.
AXA Realitní fond	0.6456	CZK	-1.28	6.98 07.02.
AXA Selection Emerging Equity	0.9686	CZK	-1.71	1.63 07.02.
AXA Selection Global Equity	0.9836	CZK	-1.33	6.66 07.02.
AXA Selection Opportunities	0.8780	CZK	-1.46	0.82 07.02.
Conseq Funds investiční společnost, a.s.				
Conseq nemovitostních fondů	0.5143	CZK	n/a	-37.26 21.01.
Conseq středoevropský balancovaný	0.9976	CZK	0.35	7.65 25.01.
Conseq Invest Public Limited Company				
Conseq Akciový A	164.5100	CZK	-0.70	6.34 07.02.
Conseq Dluh. Nové Evropy A	141.5300	CZK	0.19	16.06 07.02.
Conseq Dluhopisový A	200.6600	CZK	0.02	9.39 07.02.
Conseq Konzervativní A	126.7500	CZK	-0.02	5.29 07.02.
ČP INVEST investiční společnost, a.s.				
ČPI - OPF Dynamický fond fondů	1.0739	CZK	0.29	4.32 08.02.

Fond	VK/PL	Měna	Denní 12 měs.	Datum platn.
ČPI - OPF Farmacie a biotechnologie	1.0937	CZK	0.76	17.30 08.02.
ČPI - OPF Fond nemovitostních akcií	0.6276	CZK	0.59	14.03 08.02.
ČPI - OPF Fond živé planety	0.5366	CZK	0.07	3.27 08.02.
ČPI - OPF Globálních značek	1.1915	CZK	0.42	11.44 08.02.
ČPI - OPF Korporátních dluhopisů	1.8707	CZK	0.04	9.95 08.02.
ČPI - OPF Nových ekonomik	0.8030	CZK	0.48	0.46 08.02.
ČPI - OPF Ropného a energetického p.	1.1702	CZK	0.76	-2.11 08.02.
ČPI - OPF Smlíšený	1.6143	CZK	0.20	9.44 08.02.
ČPI - OPF Vyvážený fond fondů	1.1023	CZK	0.16	5.80 08.02.
ČPI - OPF Zlatý	1.1196	CZK	-0.52	-14.41 08.02.
ČPI - OPF Konzervativní	1.2424	CZK	0.02	2.28 08.02.
ČSOB Asset Management, a.s., investiční společnost				
ČSOB akciový fond - Střední a Vých.	0.6135	CZK	1.37	11.97 08.02.
ČSOB akciový mix	0.7798	CZK	0.60	9.30 08.02.
ČSOB bohatství	1.7669	CZK	0.33	6.65 08.02.
ČSOB bond mix	1.3978	CZK	-0.03	5.94 08.02.
ČSOB inst. - státních dluhopisů	1.0092	CZK	0.02	3.51 08.02.
ČSOB nadační	0.9872	CZK	0.03	3.59 08.02.
ČSOB realitní mix	0.5844	CZK	0.68	14.21 08.02.
ČSOB Vyvážený fond	1.4393	CZK	0.63	8.74 08.02.
ČSOB Asset Management, a.s., investiční společnost (distributor)				
ČSOB Akciový fond - BRIC	744.4200	CZK	0.01	-2.57 08.02.
ČSOB Akciový fond - Vodního bohatst.	873.0700	CZK	0.13	19.04 08.02.
ČSOB Dynamický Fond	698.0600	CZK	-0.17	8.99 07.02.
ČSOB Konzervativní Fond	1383.4600	CZK	0.07	3.33 07.02.
ČSOB Růstový Fond	902.6300	CZK	-0.10	7.41 07.02.
ČSOB Vyvážený Fond	1068.0800	CZK	-0.01	5.56 07.02.
KBC Czechrenta	37425.8400	CZK	0.13	8.65 07.02.

Fond	VK/PL	Měna	Denní 12 měs.	Datum platn.
KBC Multi Cash CZK	130.2700	CZK	0.00	0.80 08.02.
ING Investment Management				
ING Český fond obligací	2656.5700	CZK	0.05	7.20 08.02.
ING Český akciový fond	2628.6100	CZK	0.95	3.32 08.02.
ING Emerging Markets (CZK)	971.4300	CZK	1.18	-2.28 19.11.
ING European Real Estate	17213.5800	CZK	0.61	11.72 08.02.
ING Global Growth	7215.3200	CZK	0.51	5.11 08.02.
ING Global High Dividend (CZK)	7081.4700	CZK	0.50	9.28 08.02.
ING Investment Management (C.R.), a. s.				
ING Multifond Aktiv V5	500.2400	CZK	0.02	1.99 08.02.
INVESTIČNÍ KAPITÁLOVÁ SPOLEČNOST KB, a. s.				
IKS Akciový PLUS	0.3669	CZK	1.63	3.61 08.02.
IKS Balancovaný - konzervativní	1.5089	CZK	0.09	4.89 08.02.
IKS Balancovaný - dynamický	2.4976	CZK	1.09	4.97 08.02.
IKS Dluhopisový PLUS	1.5457	CZK	0.09	7.57 08.02.
IKS Krátkodobých dluhopisů	1.5650	CZK	0.01	1.37 08.02.
KB Akciový	1.0083	CZK	0.01	1.54 08.02.
KB Dluhopisový	0.7366	CZK	1.07	1.29 08.02.
KB Dluhopisový	1.2792	CZK	0.02	6.62 08.02.
KB Konzervativní profil	1.0982	CZK	-0.01	4.63 08.02.
KB Peněžní trh	1.0701	CZK	0.00	0.25 08.02.
KB Vyvážený profil	1.0098	CZK	-0.10	4.03 08.02.
Investiční společnost České spořitelny, a.s.				
ISCS - AKCIOVÝ MIX FF	1.4025	CZK	0.04	9.12 08.02.
ISCS - BONDINVEST	6082.0000	CZK	0.11	7.90 08.02.
ISCS - CS fond životního cyklu 2020	0.9601	CZK	-0.05	6.84 08.02.
ISCS - CS fond životního cyklu 2030	0.7907	CZK	0.13	6.85 08.02.

Fond	VK/PL	Měna	Denní 12 měs.	Datum platn.
ISCS - CS korporátní dluhopisový OPF	1.3867	CZK	0.03	9.37 08.02.
ISCS - DYNAMICKÝ MIX FF	1.1994	CZK	-0.17	8.52 08.02.
ISCS - GLOBAL STOCKS FF	0.4426	CZK	0.87	8.32 08.02.
ISCS - HIGH YIELD dluhopisový OPF	1.2000	CZK	0.00	13.73 08.02.
ISCS - KONZERVATIVNÍ MIX FF	1.0744	CZK	-0.01	4.79 08.02.
ISCS - LIKVIDITNÍ FOND	1.0237	CZK	0.01	0.36 08.02.
ISCS - OSOBNÍ PORTFOLIO 4	1.1151	CZK	0.03	3.21 08.02.
ISCS - SPOROBOND	2.0831	CZK	0.08	7.65 08.02.
ISCS - SPOROBOND	1.8696	CZK	0.00	1.08 08.02.
ISCS - SPOROTREND	1.1695	CZK	1.67	-12.85 08.02.
ISCS - TOP STOCKS	1.4235	CZK	0.66	5.80 08.02.
ISCS - TRENDBOND	1.3388	CZK	0.41	9.90 08.02.
ISCS - VYVÁŽENÝ MIX FF	1.2919	CZK	-0.14	7.60 08.02.
Pioneer investiční společnost, a. s.				
Pioneer - akciový fond	0.7599	CZK	0.53	9.18 08.02.
Pioneer - dynamický fond	1.0281	CZK	0.76	8.72 08.02.
Pioneer - obligáční fond	2.0018	CZK	-0.00	6.45 08.02.
Pioneer - obligáční plus	1.1588	CZK	0.11	9.32 08.02.
Pioneer - Spokokto	1.6007	CZK	0.00	1.35 08.02.
Pioneer - zajištěný 2018	1.0958	CZK	0.05	8.26 08.02.
PROSPERITA investiční společnost, a. s.				